

Näyttötutkinnon perusteet

**VALOKUVAAJAN
ERIKOISAMMATTITUTKINTO
2007**

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Dno 51/011/2006

MÄÄRÄYS **Velvoittavana
noudatettava**

Päivämäärä 13.12.2006

Voimassaoloaika
1.1.2007 alkaen toistaiseksi

Säännökset, joihin toimivalta
määräyksen antamiseen perustuu
L 631/1998 13 § 2 mom

Kumoo määräyksen nro 7/011/2002

VALOKUVAAJAN ERIKOISAMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus on päättänyt valokuvaajan erikoisammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.1.2007 lukien toistaiseksi.

Tutkintoon tai sen osaan valmistavan koulutuksen järjestäjän on laadittava ja hyväksyttävä koulutusta varten opetussuunnitelma noudattaen, mitä näissä tutkinnon perusteissa on määrätty. Ammattitaidon näytöt on järjestettävä osana valmistavaa koulutusta.

Tutkintotoimikunta, tutkinnon järjestäjä ja koulutuksen järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Pääjohtaja

Kirsi Lindroos

Ylitarkastaja

Pertti Pitkänen

SISÄLLYSLUETTELO

1	Luku	
	NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET	7
	1 § Näyttötutkinnot	7
	2 § Näyttötutkintoihin valmistava koulutus	7
	3 § Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintosuoritusten arvioinnin yleiset perusteet	7
2	Luku	
	VALOKUVAAJAN ERIKOISAMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN	8
	1 § Tutkinnon osat	8
3	Luku	
	VALOKUVAAJAN ERIKOISAMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET	9
LEHTIKUVAUKSEN OSAAMISALA		
	1 § Kuvajournalismin hallinta	9
	a) Ammattitaitovaatimukset	9
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	9
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	10
	2 § Kuvareportaasin hallinta	10
	a) Ammattitaitovaatimukset	10
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	10
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	11
LUONTOKUVAUKSEN OSAAMISALA		
	3 § Luontokuvauksen hallinta	11
	a) Ammattitaitovaatimukset	11
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	11
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	11
	4 § Luontokuvauksen erikoisalueen hallinta	12
	a) Ammattitaitovaatimukset	12
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	12
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	12
MAINOSKUVAUKSEN OSAAMISALA		
	5 § Mainoskuvauksen hallinta	13
	a) Ammattitaitovaatimukset	13
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	13
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	13

6 §	Mainoskuvauksen erikoisalueen hallinta	14
	a) Ammattitaitovaatimukset	14
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	14
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	14
	MUOTOKUVAUKSEN OSAAMISALA	14
7 §	Muotokuvauksen hallinta	14
	a) Ammattitaitovaatimukset	14
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	14
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	15
8 §	Muotokuvauksen erikoisalueen hallinta	15
	a) Ammattitaitovaatimukset	15
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	15
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	15
9 §	Ammattivalokuvaajan perustaidot	16
	a) Ammattitaitovaatimukset	
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	19
Liite	Ammatin kuvaus	20

NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

1 § Näyttötutkinnot

Näyttötutkinnot ovat ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomia. Koulutuksessa, työelämässä ja harrastuksissa hankittua osaamista käsitellään yhtenä kokonaisuutena siten, että osaaminen voidaan hyödyntää tutkinnoissa vaaditun ammattitaidon näytöissä.

Näyttötutkinnot ovat rakenteeltaan modulaarisia. Ne muodostuvat työelämästä ja sen kehittymistarpeista johdetuista tehtäväkokonaisuuksista, joille on ominaista toiminnallisen ja tiedollisen perustan yhteisyys, ammattitaidon monipuolisuus sekä työprosessin ja sen tulosten yhdentyminen. Tutkinnon osa muodostaa ammattipätevyyyden osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi ja arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Näytöt järjestetään ja suoritetaan joustavasti tutkinnon osa kerrallaan. Koko tutkinnon sijasta tavoitteena voi olla myös tietyn tai tiettyjen tutkinnon osien suorittaminen.

Ammattitaitovaatimusten kuvauksen perustana on pätevyystyyppitys, jonka katsotaan parhaiten soveltuvan ammattialalle. Kuvauksessa keskitytään ammatin ydintoimintojen vaatimuksiin, toimintaprosessien hallintaan ja laaja-alaiseen ammattikäytäntöön. Vaatimukset kattavat myös työelämässä tarvittavan kielitaidon ja sosiaaliset valmiudet.

2 § Näyttötutkintoihin valmistava koulutus

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei muodollisesti voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin erilaisen valmistavan koulutuksen yhteydessä.

Valmistavan koulutuksen järjestäjän tulee vahvistaa opetussuunnitelma tutkinnojen perusteiden mukaisesti. Koulutus ja siihen sisältyvät näytöt on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Koulutuksen järjestäjän velvollisuutena on järjestää näytöt osana valmistavaa koulutusta. Opiskelijan velvollisuutena on osallistua näyttöihin osana opintojaan.

Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavaan perustutkintoon sisältyvät yhteiset opinnot eivät ole pakollisia koulutuksessa, joka valmistaa näyttötutkintona suoritettavaan perustutkintoon. Niiden tavoitteet tulee ottaa kuitenkin soveltuvin osin huomioon opetussuunnitelmassa ja opetuksen järjestämisessä.

3 § Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintosuoritusten arvioinnin yleiset perusteet

Näyttöjen arviointi edellyttää järjestelmällistä aineiston keräämistä, päätöksentekoa ja dokumentointia tutkinnon suorittajan ammatillisista ja työtoimintavalmiuksista suhteessa tutkinnon perusteissa määriteltyihin ammattitaitovaatimuksiin ja arvioin-

tikriteereihin. Arvioinnin painopisteen tulee olla tekemisessä ja työssä toimimisessa. Taito tai osaaminen on arvioitava pääsääntöisesti suoraan vastaavasta työtoiminnasta.

Näyttöympäristön tulee olla todellinen tai mahdollisimman realistinen. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä kuten havainnointia, haastatteluja, kyselyjä, aikaisempia dokumentoituja näyttöjä sekä itse- ja ryhmäarviointia. Näytöt tulee järjestää tutkinnon osittain siten, että niissä voidaan arvioida ammatin hallinnan kannalta keskeisten tavoitteiden saavuttamista.

Arvioinnin kohteilla ilmaistaan osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota. Huomio tulee kiinnittää ydintaitoihin, työn perustana olevan tiedon hallintaan, työmenetelmien, työvälineiden ja materiaalien hallintaan sekä työprosessin hallintaan. Sekä arvioinnin kohteet että kriteerit johdetaan vastaavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteisiin perustuvat arviointikriteerit kuvaavat ja täsmentävät eritasoisia suorituksia. Kriteereillä ilmaistaan kynnykset, joiden avulla erotellaan eritasoiset suoritukset.

2 Luku

VALOKUVAAJAN ERIKOISAMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN

1 § Tutkinnon osat

Valokuvaajan erikoisammattitutkinto jakautuu neljään osaamisalaan. Kukin osaamisala sisältää kaksi pakollista tutkinnon osaa. Lisäksi kolmas osa on pakollinen niille, jotka eivät ole suorittaneet valokuvaajan ammattitutkintoa. Tutkinnon osaamisalat ja osat ovat seuraavat:

Lehtikuvauksen osaamisala

1 § Kuvajournalismin hallinta

2 § Kuvareportaasin hallinta

Luontokuvauksen osaamisala

3 § Luontokuvauksen hallinta

4 § Luontokuvauksen erikoisalan hallinta

Mainoskuvauksen osaamisala

5 § Mainoskuvauksen hallinta

6 § Mainoskuvauksen erikoisalan hallinta

Muotokuvauksen osaamisala

7 § Muotokuvauksen hallinta

8 § Muotokuvauksen erikoisalan hallinta

Pakollinen tutkinnon osa niille, jotka eivät ole suorittaneet valokuvaajan ammattitutkintoa:

9 § Ammattivalokuvaajan perustaidot.

3 Luku

VALOKUVAAJAN ERIKOISAMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET

Valokuvaajan erikoisammattitutkinnon perusteet on laadittu valokuvaajille, joilla on alan peruskoulutus ja vähintään viiden vuoden työkokemus. Erikoisammattitutkinto eroaa valokuvaajan ammattitutkinnosta siten, että siinä osoitetaan valitun erikoisalueen hallinta.

Molempien tutkintojen ammattitaitovaatimuksissa osaamisen tasoja on kuvattu seuraavin termein:

Hallitsee = vaativin osaamisen taso

Osa = keskimääräinen osaamisen taso

Tietää, tuntee, ymmärtää = vähiten vaativa osaamisen taso

LEHTIKUVAUKSEN OSAAMISALA

1 § Kuvajournalismin hallinta

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Lehtikuvaaja tuntee yhteiskunnan toimintamekanismit sekä ymmärtää ja seuraa aikansa ilmiöitä ja osoittaa uteliaisuutta.	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• osoittaa työssään kiinnostusta ja paneutumista ajankohtaisiin asioihin• osoittaa jäsentyneitä käsityksiä yhteiskunnan toiminnasta ja reagoi aikansa ilmiöihin.
Lehtikuvaaja tuntee journalismin perusperiaatteet.	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• tuntee länsimaisen tiedonvälityksen ja sananvapauden keskeiset periaatteet• toimii hyvää journalistista tapaa noudattaen.
Lehtikuvaajalla on vahva journalistinen ote.	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• välittää kuvillaan tietoa ja osaa

	<p>kuvastaa tunteita</p> <ul style="list-style-type: none"> • tiedostaa omien kuviensa ja valintojensa tiedonvälityksellisen merkityksen. • tiedostaa oman työnsä dokumentaarisen ja historiallisen arvon • ymmärtää kuvan ja tekstin yhteensovittamisen • työskentelee monipuolisesti kuvaustehtävää suorittaessaan • suhtautuu avoimesti uusiin kuvaus-tilanteisiin.
Lehtikuvaaja ymmärtää edustamansa tiedotusvälineen tai työn tilaajan toimituksellisen kokonaisuuden ja visuaalisen ilmeen.	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa kuvan tilaajan visuaaliset ja sisällölliset odotukset • osaa sopeuttaa kuvaustyöskentelynsä tiedotusvälineen visuaaliseen ja sisällölliseen ilmeeseen.
Lehtikuvaaja pyrkii jatkuvasti kehittämään itseään ja on avoin uusille ideoille.	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • seuraa alan tekniikan kehitystä • tuntee lehtikuvauksen kansainvälistä kehitystä • kokeilee uusia työskentelytapoja.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tämän tutkinnon osan ammattitaitovaatimusten täyttyminen todetaan kuvaajan tuottaman kattavan ja monipuolisen työnäyteportfolion arvioinnilla. Tutkinnon suorittajan aiempi tuotanto otetaan huomioon tutkinnon osan suorituksessa. Arviointia täydennetään kirjallisilla esityksillä ja keskusteluilla. Myös tutkinnon suorittajan itsearviointia voidaan käyttää hyväksi ammattitaidon arvioinnin täsmentämisessä.

2 § Kuvareportaasin hallinta

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Lehtikuvaaja hallitsee kuvareportaasin.	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee syvällisesti aiheen • osaa valita selkeän ja tuoreen näkökulman • hallitsee yhteistyön toimittajan, kuvatoimittajan, taittajan ja muiden

	<p>mahdollisten projektiin vaikuttavien kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa tarvittaessa lähestyä ihmisiä ja luoda kontakteja kuvaustehtävän edellyttämällä tavalla • osaa luoda käytännön edellytykset projektin toteuttamiseksi • tuottaa visuaalisesti ja sisällöllisesti korkeatasoisen kokonaisuuden.
--	--

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tämän tutkinnon osan ammattitaitovaatimusten täyttyminen todetaan kuvaajan tuottaman, suunnitelman mukaisen kuvareportaasin arvioinnilla. Arvioinnin apuna voidaan käyttää kirjallisia esityksiä, keskusteluja ja muuta vastaavaa aineistoa. Myös tutkinnon suorittajan itsearviointia voidaan käyttää hyväksi ammattitaidon arvioinnin täsmentämisessä.

LUONTOKUVAUKSEN OSAAMISALA

3 § Luontokuvauksen hallinta

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Luontokuvaaja hallitsee luontokuvauksen erityispiirteet.</p>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee erityisesti luontokuvauksessa käytettävää valokuvausvälineistöä ja lisälaitteistoa • tuntee piilokojuihin, akvaarioihin, terraarioihin ja eläinten houkutteluun liittyviä periaatteita • toimii luontoa kunnioittaen ja tuntee luonnossa liikkumiseen ja toimimiseen liittyvät säädökset ja määräykset • toimii luontokuvaajien hyväksymien eettisten periaatteiden mukaisesti • hallitsee luonnossa liikkumisen ja retkeilyn (mm. kartanluku, suunnistus, turvallisuus, majoittuminen ja ensiapu).

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tämän tutkinnon osan ammattitaitovaatimusten täyttyminen todetaan kuvaajan tuottaman vaativan portfolion, valokuvanäyttelyn, kirjan tai avesityksen arvioin-

nilla. Tutkinnon suorittajan aiempi tuotanto otetaan huomioon tutkinnon osan suorituksessa. Arvioinnin apuna käytetään kirjallisia esityksiä, keskusteluja ja muuta vastaavaa aineistoa. Myös tutkinnon suorittajan itsearviointia voidaan käyttää hyväksi ammattitaidon arvioinnin täsmentämisessä.

4 § Luontokuvauksen erikoisalueen hallinta

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Luontokuvaaja hallitsee erikoistuneesti ainakin yhden kuvausalueen (maisema-, lähi-, kasvi-, eläin-, vedenalaiskuvaus jne.).	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • tuntee syvällisesti kohteensa • osaa sopeutua erilaisiin kuvaus-tilanteisiin ja sopeuttaa kuvaustyöskentelynsä aiheiden mukaan.
Luontokuvaaja hallitsee kuvakokonaisuuksien laadinnan.	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • tuottaa sisällöltään, teemaltaan, visuaalisuudeltaan ja kerronnaltaan yhtenäisen ja tasapainoisen kokonaisuuden • tuo uusia, tuoreita näkökulmia aiheen käsittelyyn • hallitsee tekstin tuottamisen omalta aihealueeltaan • hallitsee yhteistyön toimittajan, kuvatoimittajan, taittajan ja muiden mahdollisten projektiin vaikuttavien kanssa.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tämän tutkinnon osan ammattitaitovaatimusten täyttyminen todetaan kuvaajan tuottaman, suunnitelman mukaisen ja yhtenäisen vaativan portfolion, valokuva-näyttelyn, kirjan tai av-esityksen arvioinnilla. Arvioinnin apuna voidaan käyttää kirjallisia esityksiä, keskusteluja ja muuta vastaavaa aineistoa. Myös tutkinnon suorittajan itsearviointia voidaan käyttää hyväksi ammattitaidon arvioinnin täsmentämisessä.

MAINOSKUVAUKSEN OSAAMISALA

5 § Mainoskuvauksen hallinta

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Mainoskuvaaja seuraa aikansa ilmiöitä ja kehittää uutta visuaalista ilmaisua sekä välittää kuvillaan sanomaa.	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• tuottaa tuoreesti tätä aikaa heijastavia valokuvia• seuraa alan tyyllisuuntien kehitystä• välittää kuvillaan viestejä yksinkertaisesti, selkeästi ja tehokkaasti.
Mainoskuvaaja osaa kommunikoida mainoskuvauksen suunnitteluun ja tuotantoon liittyvissä tilanteissa.	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• hallitsee layoutin työskentelyn perusteena• työskentelee vuorovaikutteisesti muiden tuotantoprosessiin osallistuvien kanssa.
Mainoskuvaaja hallitsee laajasti mainoskuvauksessa käytettävää valokuvausvälineistöä ja oheislaitteistoa.	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• osoittaa kuvillaan monipuolista ja korkeatasoista välineistön hallintaa• osaa sopeutua erilaisiin kuvaus-tilanteisiin ja sopeuttaa kuvaustyöskentelynsä aiheiden mukaan.
Mainoskuvaaja tuntee mainonnan ja markkinoinnin peruseriaatteita.	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• tuntee mainontaan ja mainonnan etiikkaan liittyvät säädökset• työskentelee asiakaslähtöisesti sekä mainos- ja markkinointi-orientoituneesti.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tämän tutkinnon osan ammattitaitovaatimusten täyttyminen todetaan kuvaajan tuottaman kattavan ja monipuolisen työnäyteportfolion arvioinnilla. Tutkinnon suorittajan aiempi tuotanto otetaan huomioon tutkinnon osan suorituksessa. Mikäli kuvissa on käytetty ulkopuolista kuvankäsittelijää, on tämä mainittava. Arviointia täydennetään kirjallisilla esityksillä ja keskusteluilla. Myös tutkinnon suorittajan itsearviointia voidaan käyttää hyväksi ammattitaidon arvioinnin täsmentämisessä.

6 § Mainoskuvauksen erikoisalueen hallinta

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Mainoskuvaaja hallitsee erikoistuneesti ainakin yhden kuvausalueen (teollisuus, ruoka, life-style, tuote, muoti, interiööri jne.).	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• osaa koota tuotannon vaatiman tiimin ja kommunikoida sen kanssa• osaa laatia budjetin ja noudattaa sitä• osaa laatia tarvittavat aikataulut ja noudattaa niitä• tuntee kuvausalueen syvällisesti• tuo uusia, tuoreita näkökulmia aiheen käsittelyyn• ymmärtää asiakkaiden lähtökohtia ja ylläpitää asiakastyytyvää• tuottaa visuaalisesti ja sisällöllisesti korkeatasoisen kokonaisuuden.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tämän tutkinnon osan ammattitaitovaatimusten täyttyminen todetaan kuvaajan johdolla toteutetun vaativan mainoskuvauksellisen kokonaisuuden arvioinnista. Kokonaisuus voi olla mainoskampanja, vuosikertomus, tuotelanseeraus, ilmoitusarja tai vastaava. Arvioinnin apuna käytetään kirjallisia esityksiä (layoutteja, tarjouksia, budjettia, aikatauluja jne.) sekä keskusteluja. Myös asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden kommentteja voidaan käyttää arviointiaineistona. Tutkinnon suorittajan itsearviointia voidaan käyttää hyväksi ammattitaidon arvioinnin täsmentämisessä.

MUOTOKUVAUKSEN OSAAMISALA

7 § Muotokuvauksen hallinta

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Muotokuvaaja hallitsee vaativien kuvausten korkeatasoisen toteutuksen.	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• luo toimivan kontaktin kuvattavan kanssa• saa kuvattavan mukaan kuvaustapahtumaan• luo vapautuneen ilmapiirin kuvaustilanteeseen• hankkii kuvattavan luottamuksen kuvaustilanteessa• hallitsee valaistuksen käytön monipuolisesti ja omaa ilmaisuun

	<p>tukevalla tavalla sekä studiossa että miljöössä</p> <ul style="list-style-type: none"> • ottaa huomioon asiakkaan ominaisuudet ja toivomukset.
--	--

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tämän tutkinnon osan ammattitaitovaatimusten täyttyminen todetaan kuvaajan tuottaman vaativan, ensisijaisesti asiakaslähtöisen portfolion, valokuvanäyttelyn, kirjan tai av-esityksen arvioinnilla. Tutkinnon suorittajan aiempi tuotanto otetaan huomioon tutkinnon osan suorituksessa. Arvioinnin apuna voidaan käyttää kirjallisia esityksiä, keskusteluja ja muuta vastaavaa aineistoa. Myös tutkinnon suorittajan itsearviointia voidaan käyttää hyväksi ammattitaidon arvioinnin täsmentämisessä.

8 § Muotokuvauksen erikoisalueen hallinta

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Muotokuvaaja hallitsee erikoistuneesti ainakin yhden kuvausalueen (esim. hääkuvat, lapsikuvat, perhekuvat jne.).</p>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osoittaa tuntevansa alan ilmaisullista ja teknistä kehitystä kansallisella ja kansainvälisellä tasolla • osoittaa kykyä kehittää uusia kuvallisia ja tuotannollisia ideoita, tuotetaan sekä omaa ilmaisuaan • tuottaa visuaalisesti ja teknisesti korkeatasoisia valokuvia • osoittaa työllään kykyä edistää alan kehitystä.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tämän tutkinnon osan ammattitaitovaatimusten täyttyminen todetaan kuvaajan tuottaman, suunnitelman mukaisen ja yhtenäisen vaativan portfolion, valokuvanäyttelyn, kirjan tai av-esityksen arvioinnilla. Arvioinnin apuna voidaan käyttää kirjallisia esityksiä keskusteluja ja muuta vastaavaa aineistoa. Myös tutkinnon suorittajan itsearviointia voidaan käyttää hyväksi ammattitaidon arvioinnin täsmentämisessä.

9 § Ammattivalokuvaajan perustaidot

Tämä tutkinnon osa on pakollinen niille, jotka eivät ole suorittaneet valokuvaajan ammattitutkintoa.

STUDIOTYÖSKENTELY

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Valokuvaaja hallitsee erityyppisten aiheiden valaisun sekä studiokaluston käytön.	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• ymmärtää studiotyöskentelyn ja miljöötyöskentelyn erot• hallitsee valaistuksen kontrastin• hallitsee valaistuksen kovuuden ja pehmeiden• hallitsee värien käytön valaisussa• ymmärtää värilämpötilan merkityksen studiotyössä• osaa käyttää erilaisia valaisutyylejä kuvan kohteen ja käyttötarkoituksen mukaisesti• ottaa huomioon erilaisten aiheiden, materiaalien ja pintastruktuurien asettamat vaatimukset valaisulle• hallitsee studiotyöhön soveltuvan, yleisesti käytössä olevan kameran ja siihen liitetyn tietokoneen käytön työnsä edellyttämässä laajuudessa• huomioi digitaalisen työnkulun vaatimukset ja mahdollisuudet jo kuvausvaiheessa.

MILJÖÖTYÖSKENTELY

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Valokuvaaja hallitsee kuvauksen miljööolosuhteissa ja erilaisissa valaistusolosuhteissa.	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• suunnittelee tarvittaessa kuvaus-tapahtuman• perehtyy tarvittaessa miljööseen etukäteen mahdollisuuksien mukaan• ottaa kuvausympäristön ja -tilanteen erityisvaatimukset huomioon työskentelyssään• hyödyntää kuvausympäristön ominaisuuksia työssään

	<ul style="list-style-type: none"> • huomioi digitaalisen työnkulun vaatimukset ja mahdollisuudet jo kuvausvaiheessa • osaa käyttää luovasti hyväkseen erilaisia vallitsevan valaistuksen olosuhteita (erilaiset päivänvalo-olosuhteet, erilaiset keinovalo-olosuhteet ja yövalaistus) • hallitsee erilaisten valonlähteiden yhdistämisen miljööolosuhteissa ja osaa hyödyntää tätä ilmaisullisesti • osaa tarkoituksenmukaisesti suhteuttaa rakentamansa valaistuksen erilaisiin vallitsevan valon olosuhteisiin • hallitsee miljöötyöskentelyyn soveltuvien valaisimien käytön • käyttää rutinoitusti miljöötyöhön soveltuvia yleisesti käytössä olevia kameroita • hallitsee objektiivien käytön • hallitsee heijastimien ja muiden apuvälineiden käytön miljööolosuhteissa.
--	---

VISUAALINEN ILMAISU

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Valokuvaaja hallitsee ilmaisun keinot ja mahdollisuudet.</p>	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • sommittelee kuvan sen käyttötarkoituksen ja aiheen edellyttämällä tavalla • hallitsee perspektiivin ja eri polttovälien (kuvakulmien) käytön ilmaisuvälineenä • hallitsee syväterävyyden käytön ilmaisuvälineenä • hallitsee valon, sävyjen ja värien käytön ilmaisuvälineenä • hallitsee ajan, hetken ja liikkeen käytön ilmaisuvälineenä • huomioi kuvankäsittelyn rajoitukset ja mahdollisuudet jo kuvausvaiheessa.

DIGITAALINEN TYÖNKULKU

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Valokuvaaja hallitsee kuvan tuomiseen, käsittelyyn, jakeluun ja tulostukseen liittyvät välineet ja ohjelmat.	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• osaa skannereiden ja niiden ohjelmistojen käytön• hallitsee valokuvauksessa käytettävät tiedostomuodot ja osaa käyttää niitä tarkoituksenmukaisella tavalla• hallitsee lopputuotteen digitaaliselle työkululle ja välineistölle asettamat vaatimukset• ymmärtää värinhallinnan käsitteistön sekä keskeiset periaatteet ja soveltaa niitä työhönsä• osaa huolehtia laitteiden ja ohjelmien päivityksistä• osaa metadatan käytön ja tiedostojen arkistoinnin• tuntee valmiiden vedosten säilyvyyteen ja säilyttämiseen liittyvät tekijät• ottaa tietoturvan huomioon tiedostojen käsittelyssä• osaa käsitellä kuvat asiakkaalle edelleen luovutettavaan kuntoon yleisesti ammattikäytössä olevalla kuvankäsittelyohjelmalla• pystyy kuvankäsittelyllä tukemaan ja täydentämään omaa ilmaisuaan.

SUUNNITTELU JA KAUPALLISET TAIDOT

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Valokuvaaja osaa suunnitella työtään ja toimia tuottavasti.	Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none">• tunnistaa tilaajan tai asiakkaan tarpeet• osaa kertoa asiakkaalle tehtävän mahdollisuuksista ja rajoituksista• tuntee tuotantoprosessin kokonaisuuden• osaa arvioida kuvauksen vaatiman ajan, kustannukset ja muut tekijät sekä suunnitella kuvauksen niiden mukaisesti

	<ul style="list-style-type: none"> • osaa hinnoitella työnsä ja laatia tarjouksen • tuntee markkinoinnin perusteet ja osaa markkinoida työtään • tuntee yrityksen taloushallinnon perusteet ja osaa käyttää asiantuntijapalveluja yritystoiminnan apuna • osaa työskennellä tiimin jäsenenä ja tarvittaessa johtaa sitä • löytää työnsä kannalta tärkeät yhteistyökumppanit ja osaa verkostoitua • osaa henkilörekisteriin, tietosuojan ja tekijänoikeuteen liittyvät säädökset.
--	--

KIELITAITO

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Valokuvaajalla on työnsä edellyttämä kielitaito.	<p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää työssään suullisesti esitetyn tai kirjallisessa muodossa olevan ydinsanaston englannin kielellä • osaa hoitaa asiakaspalvelua joko suomen tai ruotsin kielellä.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tämän tutkinnon osan ammattitaitovaatimusten täyttyminen todetaan aidossa työympäristössä normaalien työtehtävien yhteydessä. Tutkinnon suorittajan portfolio muodostavat keskeisen arviointiaineiston. Arvioinnin apuna voidaan käyttää myös kirjallisia esityksiä ja suullisia keskusteluja. Tutkinnon suorittajan itsearviointia voidaan käyttää ammattitaidon arvioinnin täsmentämisessä. Näytöt voidaan suorittaa useassa osassa tai kohteessa, kunhan ammattitaito tulee osoitetuksi tutkinnon perusteiden edellyttämässä laajuudessa.

LIITE

Ammatin kuvaus

Eri alojen valokuvaajien toimenkuvat eroavat toisistaan kunkin kuvaajan asiakaskunnan mukaan. Ammattikuvaajan tulee kuitenkin kaikissa tapauksissa tunnistaa asiakkaan tarpeet ja osata toimia niiden edellyttämällä tavalla. Valokuvaajan voidaan näin katsoa toimivan palveluammattissa. Tilauksesta toteutettava valokuvaustyö on usein sidoksissa myös yrittäjänä toimimiseen. Lehtikuvaajat ja erikoisalojen kuvaajat ovat perinteisesti olleet palkkasuhteessa, mutta suuntaus niilläkin aloilla on freelancer- ja yrittäjätoimintaa kohti.

Ammattivalokuvaajalla tulee olla visuaalista ilmaisukykyä sekä hyvät tekniset tiedot ja taidot. Lisäksi häneltä edellytetään viestinnällisiä ja sosiaalisia taitoja. Hänen tulee osata ennakoida ja suunnitella työtään sekä taloudellisesti että ajallisesti. Hyvä yleissivistys ja viestintäkulttuurin tuntemus on hyväksi. Ennen kaikkea hän tarvitsee vahvaa sitoutumista alaan ja syvää kiinnostusta valokuvausta ja visuaalista viestintää kohtaan.

LEHTIKUVAUKSEN OSAAMISALA

Valokuvauksen merkitys tiedonvälityksessä on ollut erittäin merkittävä ensimmäisestä uutiskuvasta ja painetusta lehtikuvasta alkaen. Tiedonvälityksen alueella valokuvaus on eriytynyt omaksi erityisalueekseen. Lehtikuvaajan ammatti on jalostuneimmillaan kuvajournalistin ammatti. Tällöin puhutaan journalistisesta tai kuvajournalistisesta työstä. Tinkimätön ja aiheeseen paneutuva kuvajournalismi edellyttää tekijältään yleissivistystä, kohteen tuntemista ja valokuvauksen käytännön tekniikan suvereenia hallintaa. Toisaalta kehitys näyttää johtavan siihen, että lehtikuvaajana menestyminen edellyttää korkeita valmiuksia myös muilla valokuvauksen osa-alueilla.

LUONTOKUVAUKSEN OSAAMISALA

Luontokuvauksen juuret ovat klassisessa valokuvauksessa, mutta vasta nykyaikainen media on tehnyt siitä suuren yleisön mielenkiinnon kohteen. Ammattiluontokuvaajat työskentelevät yleensä vaativien ja pitkäkestoisten hankkeiden parissa. Onnistumisen edellytyksenä on kohteen tuntemus ja valokuvauksen hallinta. Tavoitteena on yleensä tuottaa sisällöltään, teemaltaan, visuaalisuudeltaan ja kerronnaltaan yhtenäinen ja tasapainoinen kokonaisuus, joka voidaan julkaista kirjana, AV-esityksenä tai muuna mediatuotteena. Luontokuvaajan on hallittava myös tekstin tuottaminen omalta aihealueeltaan sekä yhteistyö toimittajan, kuvatoimittajan, taittajan ja muiden mahdollisten projektiin vaikuttavien kanssa.

MAINOSKUVAUKSEN OSAAMISALA

Mainosvalokuvaus parhaimmillaan on edustanut valokuvaajan ammatin kaikkein korkeinta teknistä vaatimustasoa. Vaikka valokuvat syntyvätkin tiiviissä yhteistyössä mainostoimiston kanssa, on valokuvaajan luovalla panoksella merkittävä osuus lopputulokseen. Mainosvalokuvauksessa kuvan teknisellä laadullisella on aina ollut enemmän merkitystä kuin muualla. Jo ennen digitaalista aikaakin mainosvalo-

kuvaajat ovat osanneet ratkaista erittäin monimutkaisia kuvan tuottamisen ongelmia. Valokuvauksen digitalisoituminen asettaa mainoskuvaukselle haasteita, mutta antaa myös monia uusia luovia mahdollisuuksia.

MUOTOKUVAUKSEN OSAAMISALA

Muotokuvauksen asema valokuvausammattien joukossa on pysynyt suhteellisen vakaana näihin päiviin saakka. Yhä edelleen yleisiin tapoihin kuuluu valokuvassa käynti aina tietyissä elämäntilanteissa. Rippikuvan, ylioppilaskuvan ja hääkuvan ottaminen ovatkin muotokuvaajien arkista työtä. Taitavat muotokuvaajat pystyvät kuitenkin toteuttamaan myös näitä työtehtäviä visuaalisesti ja ilmaisullisesti korkeatasoisesti ja siten edistämään myös valokuvailmaisun kehitystä. Asiakaslähtöiselle ja ammattitaitoiselle muotokuvaajalle ala tarjoaa runsaasti kehittämismahdollisuuksia.